

Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottopäätös: Tapaturmaeläkkeen kertakorotus

Ratkaisu

Mela ottaa käyttöön automaattisen ratkaisumenettelyn päätöksissä, jotka koskevat maksussa olevaan tapaturmaeläkkeeseen tehtävää kertakorotusta.

Perustelut

Johdanto

Mela on arvioinut automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönoton edellytysten täyttymisen tällä käyttöönottopäätöksellä.

Mela katsoo seuraavaksi kuvattavilla perusteilla, että käyttöönottopäätöksen kohteena oleva ratkaisumenettely täyttää automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoa koskevat edellytykset kaikilta osin.

Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin perustuva päätös tapaturmaeläkkeen kertakorotuksesta

Henkilön tapaturmaeläkkeeseen tehdään kertakorotus maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattilaissa (MATAL, 873/2015) säädetyllä tavalla. Mela antaa kertakorotuksesta kirjallisen valituskelpoisen päätöksen. Päätös annetaan automaattisessa ratkaisumenettelyssä.

MATAL 57 §:n mukaan tapaturmaeläkkeeseen tehdään kertakorotus noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain (TyTAL) 67 §:ssä säädetään.

TyTAL (459/2015) 67 §:n mukaan maksussa olevan tapaturmaeläkkeen perusmäärää korotetaan sen kalenterivuoden alusta, johon mennessä tapaturman sattumista seuraavan kalenterivuoden alusta on kulunut viisi kalenterivuotta (korotusvuosi). Korotusprosentin suuruus määräytyy sen mukaan, minkä ikäinen vahingoittunut on korotusvuoden alussa. Korotusprosentti on 16, jos vahingoittunut on korotusvuoden alussa alle 31-vuotias. Korotusprosentti pienenee 0,457 prosenttiyksiköllä kutakin 30 vuoden ylittävää ikävuotta kohden siten, että korotusprosentti on 0,462, jos vahingoittunut on korotusvuoden alussa 64-vuotias. Korotusta ei tehdä, jos vahingoittunut on korotusvuoden alussa yli 64-vuotias.

Työtapaturma- ja ammattitautijärjestelmässä vakiintuneen tulkintakäytännön mukaan korotus tehdään kuitenkin, jos vahingoittunut täyttää korotusvuoden ensimmäisenä päivänä (1.1.) 65 vuotta.

Mikäli vahinko, jonka perusteella tapaturmaeläkettä maksetaan, on sattunut ennen 1.1.2016, tapaturmaeläkkeen kertakorotusasiaan sovelletaan kumottuja lakeja ja vakuutusehtoja eli maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 9 §:n 1 momenttia ja tapaturmavakuutuslain (608/1948) 16 §:n 5 momenttia. Tämän lisäksi sovellettavaksi tulevat maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:n 1 momentin mukaisen vapaaehtoisen tapaturmavakuutuksen vakuutusehdot ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:n 5 momentin mukaisen vapaa-ajan tapaturmavakuutuksen vakuutusehdot. Kumotut säännökset ja vakuutusehdot vastaavat sisällöltään voimassa olevaa TyTAL 67 §:ää.

Hallintolain edellytykset automaattiselle päätöksenteolle

Tämän käyttöönottopäätöksen kohteena oleva automaattinen ratkaisumenettely täyttää hallintolain 8 b luvussa asian automaattiselle ratkaisemiselle asetetut vaatimukset. Käyttöönottopäätöksen kohteena oleva automaattinen ratkaisumenettely perustuu suoraan lainsäädäntöön, eikä tapaturmaeläkkeeseen tehtävään kertakorotukseen liity tapauskohtaista harkintaa.

Automaattinen ratkaisumenettely perustuu Melan ennalta laatimiin käsittelysääntöihin. Käsittelysäännöt on laadittu niin, että automaattinen ratkaisumenettely johtaa kussakin automaattisesti ratkaistussa asiassa MATAL:n, TyTAL:n ja muun sovellettavan lain mukaiseen lopputulokseen. Käsittelysäännöissä on määriteltä tilanteet, jolloin asian käsittely ja ratkaisu siirtyy luonnolliselle henkilölle. Asia siirtyy käsittelysäännöissä määritellyn mukaisesti luonnollisen henkilön käsiteltäväksi, kun asian asianmukainen selvittäminen sitä vaatii.

Asianosaisella on oikeus hakea maksutta oikaisua valittamalla automaattisessa ratkaisumenettelyssä tehdystä päätöksestä, jolloin luonnollinen henkilö Melassa tutkii oikaisuvaatimuksen. Menettely täyttää siten hallintolain 53 f §:n edellytykset siitä, että ratkaisuun on voitava hakea maksutta oikaisua.

Melan automaattisessa ratkaisumenettelyssä tehtävään hallintopäätökseen merkitään hallintolain 53 g §:n mukaisesti tieto siitä, että asia on ratkaistu automaattisessa ratkaisumenettelyssä. Lisäksi päätökseen merkitään Melan verkkosivun osoite, josta tämä käyttöönottopäätös on saatavilla.

Tiedonhallintalaissa säädetyt edellytykset automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotolle ja käytölle

Tehtäväjaon ja käsittelysääntöjen dokumentointi

Tiedonhallintalain 28 a §:n 1 momentin mukaan tiedonhallintalain 6 a luvussa säädettyjen velvollisuuksien toteuttamisesta vastuussa olevien henkilöiden tehtäväjako on dokumentoitava. Mela on dokumentoinut tehtäväjaon erilliseen asiakirjaan.

Mela on laatinut tiedonhallintalain 28 a §:n 2 momentin mukaisen käsittelysääntödokumentaation, josta ilmenee tämän käyttöönottopäätöksen kohteena olevan automaattisen ratkaisumenettelyn toiminta. Tiedonhallintalain 28 a §:n 2 momentin mukaisen käsittelysääntödokumentaation sisällön lainmukaisuus on tiedonhallintalain 28 a §:n 3 momentin mukaisesti tarkastettu ja dokumentaatio on hyväksytty. Mela säilyttää hyväksyttyä käsittelysääntödokumentaatiota vähintään viisi vuotta automaattisen ratkaisumenettelyn käytöstä poistamista seuraavan kalenterivuoden alusta lukien.

Mela on tiedonhallintalain 28 a §:n 4 momentin mukaisesti varmistanut, että laadittu käsittelysääntödokumentaatio sekä asian ratkaisemiseen käytettävien tietojärjestelmien toteutusten perusteella voidaan vähintään viiden vuoden ajan asian ratkaisemisesta osoittaa, millä käsittelysäännöillä yksittäinen asia on ratkaistu automaattisesti ja missä vaiheissa luonnollinen henkilö on osallistunut asian käsittelyyn.

Laadun varmistaminen, laadunvalvonta ja virhetilanteiden käsittely sekä tietojen käyttö

Mela on tiedonhallintalain 28 b §:n mukaisesti varmistanut, että ratkaisumenettely vastaa Melassa laadittuja käsittelysääntöjä testaamalla menettelyn kattavasti. Lisäksi Mela on varmistanut, että automaattisesti laadittavat päätökset perustuvat hyvään kielenkäyttöön. Tehdyt laadunvarmistustoimenpiteet on dokumentoitu laadunvarmistusta ja laadunvalvonnan toimenpiteitä koskevaan erilliseen dokumenttiin. Kyseisen automaattisen ratkaisumenettelyn laadunvarmistuksesta vastaava henkilö on nimetty.

Mela on tiedonhallintalain 28 c §:n mukaisesti dokumentoinut laadunvarmistuksen ja laadunvalvonnan toimenpiteitä koskevaan erilliseen dokumenttiin ratkaisumenettelyä koskevan riskienkartoituksen, laadunvalvonnan suunnitelman sekä tehdyt laadunvalvontatoimenpiteet. Kyseisessä dokumentissa on myös kuvattu, miten mahdolliset virheet korjataan ja dokumentoidaan.

Laadunvalvonnan suunnitelma on laadittu tehdyn riskikartoituksen pohjalta. Laadunvalvontaa toteutetaan pääsääntöisesti seuraamalla tietojärjestelmien toimivuutta. Ratkaisujen sisällöllistä virheettömyyttä seurataan pääsääntöisesti tekemällä satunnaisotannalla otostarkastuksia. Kyseessä olevan automaattisen ratkaisumenettelyn laadunvalvonnasta ja virhetilanteiden käsittelystä vastuussa oleva henkilö on nimetty.

Mela on arvioinut automaattisessa ratkaisemisessa hyödynnettävien tietojen ajantasaisuutta ja virheettömyyttä laatimissaan käsittelysäännöissä sekä tekemällään riskiarvioinnilla tiedonhallintalain 28 f §:n mukaisesti. Mela on toteuttanut tarpeelliseksi arvioidut tekniset toimenpiteet, jotka edistävät asiankäsittelyssä hyödynnettävien tietojen laatua.

Tiedottaminen

Mela tiedottaa tiedonhallintalain 28 e §:ssä tarkoitetulla tavalla asioiden automaattisesta ratkaisemisesta, automaattisen ratkaisumenettelyn käytön perusteista ja muista asiakkaan oikeuksien kannalta keskeisistä tiedoista verkkosivuillaan osoitteessa mela.fi/ratkaisumenettely. Samalla sivulla julkaistaan myös voimassa oleva käyttöönottopäätös. Käyttöönottopäätöksen sekä tietoa automaattisesta ratkaisumenettelystä voi saada myös soittamalla Melan asiakaspalveluun. Edellä mainitussa osoitteessa on Melan asiakaspalvelun yhteystiedot.

Tietosuojalainsäädäntö

Tietosuoja-asetuksen 22 artikla edellyttää kansallista lainsäädäntöä automatisoitujen yksittäispäätösten tekemisestä. Tässä käyttöönottopäätöksessä tarkoitetussa ratkaisumenettelyssä tehtävät päätökset perustuvat kansalliseen lainsäädäntöön ja täyttävät siten tietosuoja-asetuksen 22 artiklan mukaiset edellytykset. Automaattisesta päätöksenteosta on säädetty hallintolaissa ja tiedonhallintalaissa. Rekisteröity voi myös tietosuoja-asetuksen edellyttämällä tavalla hakea oikaisua hänelle annettuun päätökseen.

Mela on ottanut automaattisessa ratkaisumenettelyssä huomioon tietosuoja-asetuksessa asetetut rekisteröidyn informointia koskevat säännökset. Melan automaattisessa ratkaisumenettelyssä tehtävään päätökseen merkitään tieto siitä, että asia on ratkaistu automaattisessa ratkaisumenettelyssä. Asianosainen saa tarvittavat tiedot

automaattisen ratkaisumenettelyn käytöstä Melan verkkosivuilta. Verkkosivuilla on asioiden automaattista ratkaisemista koskeva sivu, jossa kerrotaan automaattisen ratkaisumenettelyn käytöstä Melassa. Tämän lisäksi Melan verkkosivuilta löytyvissä tietosuojaselosteissa ja asiakirjajulkisuuskuvauksessa on informoitu automaattisten ratkaisumenettelyjen käytöstä.

Mela on lisäksi laatinut ja hyväksynyt tietosuojasetuksen mukaisen vaikutustenarvioinnin, jossa on myös arvioitu automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoa ja käyttöä.

Luettelo käyttöönottopäätöksen perusteena olevista asiakirjoista

Käyttöönottopäätös perustuu seuraaviin asiakirjoihin:

- tiedonhallintalain 28 a §:n 1 momentissa tarkoitettua tehtäväjakoja koskeva asiakirja
- tiedonhallintalain 28 a §:n 2 momentissa tarkoitettu käsittelysääntödokumentaatio
- tiedonhallintalain 28 b §:n 3 momentissa tarkoitettu laadunvarmistamista ja tiedonhallintalain 28 c §:n 2 momentissa tarkoitettu laadunvalvontaa koskeva dokumentaatio.

Säilytysaika

Jos automaattinen ratkaisumenettely poistetaan käytöstä, Mela säilyttää tämän käyttöönottopäätöksen sen jälkeenkin vähintään viiden vuoden ajan. Määräaika alkaa poistamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Säilytysaika perustuu tiedonhallintalain 28 d §:n 3 momenttiin.

Muutoksenhaku

Tähän käyttöönottopäätökseen ei saa hakea muutosta (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:n 2 momentti).

Yhteystiedot

Käyttöönottopäätökseen liittyvistä asioista saa lisätietoja osoitteesta mela.fi/ratkaisumenettely. Voit olla myös yhteydessä Melan asiakaspalveluun käyttöönottopäätökseen liittyvistä asioista puh. 029 435 2650.

Käyttöönottopäivämäärä ja päätöksen tekemisen ajankohta

Päätöksen tekemisen ajankohta on 22.10.2024

Automaattinen ratkaisumenettely on otettu käyttöön ennen lain 488/2023 voimaantuloa.

Tieto päätöksentekijästä

Päätöksen automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotosta teki Melan korvauspalveluista ja tietohallinnosta vastaava johtaja Mika Paananen.